

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: Ing. J.P.**, zastoupen JUDr. Petrem Vališem, advokátem se sídlem Pplk. Sochora 4, Praha 7, proti **žalovanému: Národní bezpečnostní úřad** se sídlem Na Popelce 2/16, P.O. Box 49, Praha 5, o žalobě na přezkoumání rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 10.2.2009, č.j. 24/2009-NBÚ/07-OP,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 10.2.2009, č.j. 24/2009-NBÚ/07-OP, jímž byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ) ze dne 3.11.2008, č.j. 103594/2008-NBÚ/P, kterým byla zrušena platnost osvědčení č. NBÚ-047046 pro stupeň utajení „Tajné“ a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný vyšel ze zjištění, že NBÚ provedl na základě žádosti statutárního orgánu společnosti ARYKA IN-WEST, a.s. bezpečnostní prověrku III. stupně dle § 28 zákona č. 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů ve znění účinném do 31.12.2005, při níž ověřoval, zda žalobce splňoval podmínky pro vydání osvědčení pro seznamování se s utajovanými skutečnostmi stupně utajení „Tajné“ dle § 18 odst. 2 citovaného zákona. Na základě této prověrky NBÚ vydal žalobci dne 26.4.2006 osvědčení pro stupeň utajené tajné s platností do 25.4.2013. Následně NBÚ při prověřování dle § 110 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb. zjistil skutečnosti, které svědčily o tom, že žalobce přestal splňovat podmínky pro vydání osvědčení fyzické osoby dle

§ 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb., a proto zahájil řízení o zrušení platnosti osvědčení dle § 101 odst. 1 citovaného zákona. V tomto řízení NBÚ vycházel z dotazníku žalobce a z pohovoru provedeného se žalobcem dne 17.10.2008 a dále ze zprávy zpravodajské služby evidované pod č.j. D3542/2008- NBÚ/P založené pod pořadovým číslem 1 v utajované části bezpečnostního svazku. Z důvodu ustanovení § 122 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. žalovaný ve svém rozhodnutí neuvedl obsah zprávy zpravodajské služby, neboť ta požádala o označení této písemnosti dle § 133 odst. 3 citovaného zákona s tím, že jde o informace, ke kterým nelze zprostit mlčenlivosti. NBÚ po vyhodnocení těchto podkladů dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti dle § 12 odst. 1 písm. d) zákona, neboť se u něj vyskytuje bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 2 písm. a) citovaného zákona. Z uvedeného důvodu byla zrušena platnost osvědčení vydaného žalobci pro stupeň utajení „Tajné“.

Žalovaný se dále v napadeném rozhodnutí vypořádával s rozkladovými námitkami žalobce. Žalobce v podaném rozkladu namítal, že rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu věci a je nepřezkoumatelné, že žalobci bylo nezákonným způsobem omezeno jeho Listinou základních práv a svobod garantované právo na rovnost účastníků a možnost vyjádřit se ke všem důkazům. Žalobce namítl, že v odůvodnění rozhodnutí je odkázáno na informace zpravodajské služby, aniž by bylo konkrétně specifikováno, v čem bezpečnostní riziko u jeho osoby spočívá.

K uvedeným námitkám žalovaný konstatoval, že skutkový stav byl v rámci řízení o zrušení platnosti osvědčení zjištěn úplně a přesně a vzhledem k tomu, že důvody pro vydání rozhodnutí byly utajovanými informacemi, bylo v rozhodnutí NBÚ pouze v souladu s § 122 odst. 3 zákona odkázáno na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Žalovaný konstatoval, že získané informace ze zprávy zpravodajské služby prokazatelně dokládají výskyt bezpečnostního rizika a i když ve smyslu ustanovení § 122 odst. 3 zákona nelze tyto informace z písemnosti citovat, lze uvést, že zmíněný dokument zcela zřetelně prokazuje, že žalobce jednal především proti zájmům České republiky na zajištění vnitřního pořádku a na ochraně ekonomiky. Dle žalovaného písemnost zpravodajské služby je dostatečnou oporou pro vyslovení závěru o existenci bezpečnostního rizika, neboť obsahuje konkrétní údaje o skutečnostech zjištěných zpravodajskou službou k osobě žalobce a činnost jednání žalobce lze označit za závažnou a opakovanou ve smyslu § 14 odst. 2 písm. a) zákona. Žalovaný také s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7As 12/2008-60 uvedl, že zjištěné skutečnosti byly posuzovány individuálně a to tak, zda jednání žalobce popsané v utajované písemnosti zakládá důvodné riziko ohrožení zájmů České republiky specifikovaných v § 2 písm. b) zákona, a to pro případ, že byl takové osobě umožněn přístup k utajovaným informacím. K procesním námitkám žalobce žalovaný uvedl, že na základě žádosti žalobce ze dne 9.10.2008 bylo žalobci umožněno nahlédnutí do neutajované části bezpečnostního svazku a byl proveden pohovor podle § 105 zákona. Žalobci však nemohly být dle § 105 odst. 7 zákona sdělovány utajované informace a z tohoto důvodu nemohl být seznámen s konkrétními skutečnostmi, které vedly ke zrušení platnosti osvědčení. Sdělením těchto informací by rovněž mohla být ohrožena nebo narušena činnost zpravodajské služby, která je původcem utajované písemnosti. V souladu s judikaturou Ústavního soudu však mohl žalobce podat obecné vyjádření k okruhu skutečností, které bylo předmětem zájmu úřadu (viz. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II.ÚS 536/01) a měl možnost se vyjádřit k okruhu kladených otázek v rozsahu, který považoval za vhodný. Žalovaný dále oponoval námitce žalobce, že bylo pouze odkázáno na informace zpravodajské služby a nebylo specifikováno, v čem bezpečnostní riziko u jeho osoby spočívá. Žalovaný uvedl, že z rozhodnutí je zcela zřejmé, v čem NBÚ spatřoval bezpečnostní riziko, a to v závažné nebo opakované činnosti účastníka řízení proti zájmům České republiky a konkrétní důvody jsou obsaženy ve zprávě zpravodajské služby. Ta svou zprávu označila stupněm utajení, který v případě jejího

vyzrazení nebo zneužití odpovídá závažnosti možného způsobení újmy zájmu České republiky a nebo nevýhodnosti pro zájem České republiky ve smyslu § 3 zákona (§ 2 odst. 1 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací). Žalovaný přisvědčil námitce žalobce, že ve smyslu stanoviska Ústavního soudu nelze i přes tyto skutečnosti rezignovat na zajištění ústavní ochrany práv prověřovaných osob, nicméně poukázal na specifičnost daného bezpečnostního řízení, která je také v citovaném nálezu a rovněž v nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 11/2000 zmiňována, a proto postup NBÚ, kdy tento neseznámil žalobce s obsahem zmiňované utajované písemnosti, nelze označit za nezákonný. Podle žalovaného Ústavní soud proporcionálně konstatoval, že nelze připustit absolutní zákaz uvádění důvodů v rozhodnutí o nevydání osvědčení, avšak na druhé straně je nutné reflektovat legitimní veřejný zájem na ochraně utajovaných skutečností a zejména neuvádět takové důvody, které by tento zájem ohrožovaly. Žalovaný dospěl k závěru, že zájem České republiky na utajení informací uvedených ve zmiňované písemnosti převažuje nad zájmem žalobce o seznámení s tímto dokumentem. Dodal, že napadené rozhodnutí navíc podléhá soudnímu přezkumu.

Z uvedených důvodů žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí.

Proti uvedenému rozhodnutí směřuje podaná žaloba. Žalobce namítal, že rozhodnutí NBÚ vycházejí z nesprávně zjištěného skutkového stavu věci a jsou nepřezkoumatelná. Postupem NBÚ bylo žalobci nezákonným způsobem omezeno jeho ústavní právo na rovnost účastníků a možnost vyjádřit se ke všem důkazům. Žalobce namítal, že si není vědom žádného bezpečnostního rizika a v napadeném rozhodnutí není uvedeno, v čem má toto bezpečnostní riziko u žalobce spočívat. Žalobce neměl možnost se seznámit s písemností, která obsahuje informace zpravodajské služby, avšak domnívá se, že v tomto konkrétním případě je nesmyslné utajovat před ním tuto písemnost a upírat mu přístup k údajným informacím o něm samém a o jeho aktivitách, neboť tyto informace jsou-li pravdivé, jsou mu přece známy. Takové utajování postrádá smysl, je nezákonné a utajovat lze pouze informace o tom, jak byly informace o něm získány. Napadené rozhodnutí tedy stojí na jediném důkazu proti žalobci na písemnosti s informacemi zpravodajské služby, se kterou se ovšem žalobce nemůže seznámit a tedy se k němu ani nijak vyjádřit. To je v rozporu s Listinou základních práv a svobod a stvrzuje to i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, č.j. 2As 41/2007-58, ze kterého vyplývá, že žalobce má mít možnost seznámit se s touto utajovanou informací a vyjádřit se k ní. V neposlední řadě žalobce namítl, že jako držitel osvědčení ke styku s utajovanými skutečnostmi nic nebránilo tomu, aby žalobce byl seznámen s informacemi zařazenými do příslušného stupně utajení. Odmítnutí takového postup žalovaného lze proto považovat za šikanózní výkon práva.

Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

Ve svém vyjádření k podané žalobě žalovaný k námitce nesprávně zjištěného skutkového stavu věci uvedl stejnou argumentaci jako v napadeném rozhodnutí. Uvedl, že úřad je povinen dodržovat zákon č. 412/2005 Sb., který v souladu s článkem 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod stanoví určitá omezení procesních práv žalobce, a to v již zmíněném ustanovení § 122 odst. 3 zákona nebo v § 89 odst. 7 tohoto zákona. Žalovaný poukázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 11/2000 a na nálezy, který byl publikován ve Sbírce zákonů pod č. 322/2001 Sb., které poukazují na nutnost zachování vyváženosti mezi ochranou základních práv a svobod občanů a mezi zájmy České republiky.

K námitce žalobce popírající výskyt bezpečnostního rizika žalovaný uvedl, že výskyt bezpečnostního rizika je prokazatelně doložen zprávou zpravodajské služby založené pod

pořadovým č. 1 v příloze č. 4 a odkázal na napadené rozhodnutí, v němž je specifikováno, v čem konkrétně spočívá bezpečnostní riziko u žalobce.

K námitce žalobce, že se nemohl seznámit se zmíněnou zprávou zpravodajské služby žalovaný uvedl, že vycházel z označení stupně utajení, který v případě vyzrazení nebo zneužití této zprávy odpovídá závažnosti možného způsobení újmy zájmu České republiky nebo nevýhodnosti pro zájem České republiky ve smyslu § 3 zákona č. 412/2005 Sb. ve spojení s § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 522/2005 Sb. Uvedl, že zpravodajská služba je oprávněna klasifikovat utajovanou informaci příslušným stupněm utajení a zrušit či změnit stupeň utajení může provést pouze původce zprávy. Zpráva zpravodajské služby tedy není utajována nezákonně.

K námitce žalobce, že jako držitel osvědčení pro přístup k utajovaným informacím je šikanován postupem žalovaného, kdy ten odmítl jej seznámit se s utajovanými informacemi, žalovaný uvedl, že v souladu se zásadou vyjádřenou v § 11 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb. lze fyzické osobě umožnit přístup k utajované informaci v případě, že to nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti. Druhou podmínkou je držení platného osvědčení příslušného stupně utajení a poučení fyzické osoby odpovědnou osobou. Ačkoliv byl žalobce v době řízení o zrušení platnosti osvědčení držitelem platného osvědčení pro stupeň utajení „Tajné“, pro přístup k utajovaným informacím uvedeným ve zprávě zpravodajské služby nesplňoval první citovanou podmínku.

K odkazu žalobce na judikát Nejvyššího správního soudu č.j. 2As 41/2007-58 žalovaný uvedl, že tento judikát se zabývá soudním přezkumem rozhodnutí NBÚ z hlediska principu proporcionality tak, aby zajištění ochrany utajovaných skutečností bylo dosaženo prostředky, jenž procesní práva prověřovaných osob omezí v menší míře a že možnost seznámení se s celou částí utajovaného spisu není vyloučena, nicméně tento soud dále v rozsudku č.j. 6Azs 142/2006-58 judikoval, že pokud by seznámení účastníka řízení s plným zněním utajované informace mělo znamenat popření základního účelu zákona o ochraně utajovaných skutečností, lze akceptovat, že správní orgán sdělí pro účely řízení pouze relevantní obsah takové informace v přiměřené formě. Žalovaný poukázal na názor Nejvyššího správního soudu, že ve výjimečných případech lze připustit, že bude třeba vyloučit procesní práva účastníků řízení a nebude možnost sdělit ani obsah utajované informace. To se odvíjí od uvážení soudu, který musí vycházet i ze specifík oblasti bezpečnostního prověřování osob a účelu utajování. Žalovaný proto vyjádřil, že zájem ČR na utajení informací v předmětné zprávě zpravodajské služby přímo souvisí s potřebou ochrany činnosti zpravodajské služby a převažuje nad zájmem žalobce o seznámení se s tímto dokumentem. Zároveň poukázal na to, že Městský soud v Praze je při soudním přezkumu oprávněn seznámit se s úplným spisovým materiálem a posoudit, zda úvaha žalovaného je v souladu se zákonem.

Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Při jednání před soudem zástupce žalobce poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2As 41/2007-58 a v souvislosti s názorem zde vysloveným požadoval, aby se žalobce mohl seznámit s obsahem informace tak, aby se mohl proti rozhodnutí bránit.

Zástupkyně žalovaného k přednesu zástupce žalobce uvedla, že ve zmíněném rozhodnutí Nejvyššího správního soudu šlo o rozhodování podle zákona č. 148/1998 Sb., který byl účinný do 31.12.2005. Nová právní úprava daná zákonem č. 412/2005 Sb. však již zohledňovala názory Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu na projednávání utajovaných skutečností. Pokud dříve NBÚ neuváděl důvody svého rozhodnutí ve svých rozhodnutích, pak to bylo v době, kdy nebyl zcela zajištěn přezkum takového rozhodnutí

nezávislým správním soudem. To se změnilo se zákonem č. 412/2005 Sb. Poukázala na to, že v rozhodnutí zmiňovaném žalobcem je i vedle citace Nejvyššího správního soudu, jehož se žalobce dovolává, také uvedeno, že je na místě vyloučit procesní práva projednávaných osob a nesdělovat informace, které jsou k utajené. Odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 1As 83/2009-60 z 25.2.2010 s tím, že v něm uvedený závěr byl přijat i pro účely a aplikaci zákona č. 412/2005 Sb. Tento zákon v ustanovení § 133 odst. 2 stanoví, že dokazování nelze provádět tam, kde by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Dále odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 7As 39/2010-64, podle kterého rozhodnutí NBÚ vydaná bez úplného odůvodnění, jsou v souladu s § 122 odst. 3 citovaného zákona a pokud zde chybí konkrétní odůvodnění, není považováno za nepřezkoumatelné za situace, kdy ve správním soudnictví je možnost zákonnost takového rozhodnutí přezkoumat. Takový přezkum je garantován soudem a soud musí mít přístup ke skutkovým zjištěním v utajované části spisu a musí být podloženo, že tyto informace jsou takového charakteru, že jimi může být ohrožena či vážně narušena činnost zpravodajských služeb a nebo policie. Zástupkyně žalovaného uvedla, že informace zpravodajské služby je označena podle ustanovení § 133 odst. 2 zákona o utajovaných skutečnostech. Toto ustanovení bylo aplikováno, neboť se jedná o natolik závažnou informaci, že je na místě toto ustanovení použít.

K uvedenému právní zástupce žalobce vznesl repliku s odkazem na text rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 2As 41/2007-58 na str. 3 druhý odstavec odspodu, zejména na poslední větu, podle které si lze jen ve výjimečných případech představit, že bude třeba zcela vyloučit zmíněná procesní práva účastníků řízení a nesděliti ani obsah utajované informace a tento závěr Nejvyššího správního soudu je stále platný.

Soud neprovedl dokazování důkazy navrženými v podané žalobě, které jsou obsahem správního spisu ani důkazem, jímž je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2As 41/2007-58.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Soud vyšel z následující pro věc relevantní právní úpravy.

Podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 412/2005 ve znění platném v rozhodné době podmínku bezpečnostní spolehlivosti splňuje fyzická osoba, u níž není zjištěno bezpečnostní riziko.

Podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb. ve znění platném v rozhodné době bezpečnostním rizikem je závažná nebo opakovaná činnost proti zájmům České republiky, n

Podle § 122 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. ve znění platném v rozhodné době v odůvodnění se uvedou důvody vydání rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení a při použití právních předpisů. Jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, uvede se v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi.

Podle § 133 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb. ve znění platném v rozhodné době dokazování se v soudním řízení provádí tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat

mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie. K těmto okolnostem lze provést důkaz výsledkem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zprostit mlčenlivosti nelze pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie; přiměřeně se postupuje i v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výsledkem.

Podle § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. ve znění platném v rozhodné době Úřad označí okolnosti uvedené v odstavci 2, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena; do oddělených částí spisu účastník řízení, jeho zástupce a osoby zúčastněné na řízení nahlížet nemohou. V ostatním nejsou ustanovení zvláštního právního předpisu 42) o dokazování, označování částí spisu a nahlížení do něj dotčena.

Soud o podané žalobě uvažil takto:

Vydání a trvání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi znamená přiznání mimořádného oprávnění osobě na základě správního uvážení, k němuž je jediné příslušný bezpečnostní správní orgán. Správní uvážení pak spočívá v posouzení bezpečnostní spolehlivosti navrhované osoby z hledisek a za podmínek stanovených zákonem o ochraně utajovaných skutečností, v případě žalobce v době vydání rozhodnutí stanovených zákonem č. 148/1998 Sb. a v době prověřování jeho spolehlivosti stanovených zákonem č. 412/2005 Sb. V daném případě jsou meze, ve kterých se správní orgán ve svém úsudku o trvání osvědčení žalobce pohyboval, dány posouzením chování a způsobu života žalobce jako prověřované osoby (§ 110 odst. 1 zákona) s vyhodnocením, zda toto chování osvědčuje bezpečnostní spolehlivost žalobce jako nositele osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi. V daném případě rozhodnutí NBÚ jako správního orgánu I. stupně, ale i napadené rozhodnutí jsou postavena na závěrech, že u žalobce bylo zjištěno chování, které může mít vliv na jeho bezpečnostní spolehlivost, neboť je bezpečnostním rizikem podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb. Správní orgány totiž posoudily, že zjištěné chování lze zhodnotit jako závažnou nebo opakovanou činnost proti zájmům České republiky, která je definována jako bezpečnostní riziko pro účely zákona č. 412/2005 Sb. Toto chování správní orgány dovodily z informací obsažených ve zprávě zpravodajské služby, která je evidována pod č.j. D3542/2008-NBÚ/P a je založena v konkrétní části bezpečnostního svazku, a to pod pořadovým číslem 1 v utajované části v příloze č. 4.

Vzhledem k tomu, že žalobce s touto utajenou částí spisu nebyl ve správním řízení seznámen a že informace v ní uvedené nejsou z důvodu ustanovení § 122 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. konkrétně uvedeny v rozhodnutích a žalobce popírá existenci bezpečnostního rizika, soud vymezil jádrem sporu, zda oporu v podkladech řízení mají skutečnosti, které vedly ke zrušení platnosti osvědčení žalobce a zda byl správný postup správních orgánů, že tyto s konkrétními informacemi žalobce neseznámily ani je nespecifikovaly ve vydaných rozhodnutích. Tato otázka samozřejmě souvisí s již několikrát správními soudy posuzovanou a judikovanou otázkou proporcionality mezi ochranou utajovaných skutečností a procesními právy osob, jímž byla osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi zrušena či změněna. Soud v této věci, jakož i v jiných řízeních, rozhodoval zcela při vědomí toho, co již vyslovil Ústavní soud ČR ve svém nálezu pod sp. zn. II. ÚS 28/02, totiž, že ochrana utajovaných skutečností a podmínky kladené na osoby, jenž s těmito skutečnostmi budou nakládat, je natolik specifickou oblastí, že ani z ústavně právního hlediska není možné garantovat všechna procesní práva těchto osob v takové míře, jako je tomu u jiných profesí, nicméně, že i přes

tuto skutečnost nelze rezignovat na zajištění ústavní ochrany prověřovaných osob. K námitkám žalobce o nemožnosti seznámit se s podkladovými materiály a k nim se vyjadřovat, soud přisvědčuje tomu, že je otázkou, v jaké míře lze v tomto specifickém řízení, v němž jsou podkladem rozhodnutí utajované skutečnosti, žalobci zajistit právo na vyjádření se k provedeným důkazům, zde k utajované zprávě zpravodajské služby. Soud projednával žalobu za účinnosti zákona č. 412/2005 Sb., proto se řídil při posuzování postupu žalovaného ustanovením § 122 odst. 3 citovaného zákona, které umožňuje NBÚ v rozhodnutí, jež je založeno na některých podkladech, jenž jsou utajovanými skutečnostmi, uvést v odůvodnění rozhodnutí pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení, přičemž své úvahy úřad uvede pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými skutečnostmi. I tato ustanovení však bylo třeba aplikovat v rámci úsudku, který se musí zabývat nalezením míry a proporcionality chráněných zájmů. Judikatura Nejvyššího správního soudu přistoupila v rámci řízení před Národním bezpečnostním úřadem k aplikaci ustanovení § 122 odst. 3 zákona ve dvou rovinách:

1) V rovině řízení před Národním bezpečnostním úřadem si byl Nejvyšší správní soud vědom toho, že v bezpečnostním řízení bylo nutné najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy. Na jedné straně zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána, na druhé straně zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku pod č.j. 7As 31/2001 připustil, že rozhodnutí NBÚ, v němž nejsou z důvodu utajení uvedeny důvody, pro které byla osoba shledána bezpečnostně nezpůsobilou, nelze považovat za nepřezkoumatelné, jestliže NBÚ postupuje v souladu s ustanovením § 122 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací, pokud by byl dán legitimní veřejný zájem na ochraně utajovaných informací a tento zájem by zveřejněním takových informací byl ohrožen, Nejvyšší správní soud s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 377/04 vyslovil, že není jistě možné, aby NBÚ pod záminkou absolutního zachování procesních práv u účastníka byl nucen uvádět ve svých rozhodnutích vždy skutečnosti, které by mohly ohrozit zájem státu a efektivitu práce zpravodajských služeb či policejních služeb, anebo bezpečnost jejich agentů či třetích osob. Tato argumentace však může být správná potud, pokud je přezkoumatelnost rozhodnutí NBÚ zajištěna soudy ve správním soudnictví a tyto mají neomezený přístup k podkladům rozhodnutí.

2) Na oprávněnost postupu žalovaného podle § 122 odst. 3 zákona, spočívající v neuvádění utajovaných informací do rozhodnutí, navazuje v rovině řízení před soudem postup daný ust. § 133 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb. Oprávnění orgánů NBÚ dle § 122 odst. 3 zákona neřící, z jakých důvodů nebyla určitá osoba shledána bezpečnostně způsobilou, a oprávnění NBÚ dle § 133 odst. 3 zákona označit okolnosti tvořící utajované skutečnosti a tvrdit, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti ob stojí jedině tehdy, jestliže v přezkumném řízení před soudem jsou splněny podmínky ust. § 133 odst. 2 zákona v plném jejich rozsahu, tedy že soud má možnost přezkoumat nejen existenci a obsah těch informací, jenž účastníkovi řízení nebyly zpřístupněny, ale i to, zda podkladem úvah NBÚ bylo stanovisko zpravodajské služby o ohrožení nebo vážném narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. To znamená, že NBÚ může své závěry o bezpečnostní nezpůsobilosti včetně omezení práv účastníka řízení znát konkrétní důvody bezpečnostního rizika opřít výlučně o podklady, které jsou součástí spisu. Nejvyšší správní soud v rozsudku pod č.j. 7As 31/2011-106 vyslovil, že exekutiva má právo za určitých okolností tomu, kdo je podrobován v bezpečnostní prověrce, výjimečně neřící, z jakých konkrétních skutkových důvodů nebyl shledán bezpečnostně způsobilým. Chce-li však, aby její rozhodnutí obstálo při soudní kontrole, je na ní, aby v plném rozsahu umožnila přezkum skutkových důvodů soudem. Toho nelze dosáhnout jinak, než že informace, o něž se rozhodnutí v bezpečnostním řízení opírá, musí být součástí spisu NBÚ.

Spolu s ním musí být poskytnuty soudu v rámci přezkumu a soud z úřední povinnosti i nad rámec žalobních námitek přezkoumá relevanci těch informací, jež účastníkovi řízení nebyly zpřístupněny a ve vztahu, k němž je mu znemožněno či přinejmenším zásadně omezeno právo namítat jejich nezákonnost, věcnou nesprávnost nebo relevanci pro řízení. Soud pak sám přezkoumá relevanci těch informací použitých jako důvod pro vydání rozhodnutí, které nebyly zpřístupněny. Pro řízení před soudem však nepostačí, když NBÚ postupem podle ustanovení § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. jen označí utajované skutečnosti, ale k takovému utajení pro účely řízení před NBÚ a pro účely omezení procesních práv účastníka řízení musí být i splněna podmínka, že by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Tato podmínka platí jak pro postup NBÚ při označování okolností, kterými jsou utajované skutečnosti ve smyslu § 133 odst. 3 zákona pro účely řízení před soudem, tak i pro provádění dokazování v soudním řízení ve smyslu § 133 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb. To znamená, že účastníka řízení nelze seznámit s informacemi tvořícími utajované skutečnosti ve správním řízení a že při soudním přezkumném řízení lze vést dokazování toliko v přiměřené míře stanovené omezením obsaženým v ustanovení § 133 odst. 2, jediné v případě, že by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Zda je splněna tato podmínka, musí být ze správního spisu zřejmé a soudem přezkoumatelné. V této věci má správní úvaha orgánů NBÚ, že by zpřístupněním utajovaných informací žalobci či komukoliv jinému mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie oporu v utajené části spisu. Konkrétně má oporu v přípise založeném v příloze č. 4 ke zprávě zpravodajské služby a tento přípis je podložen obsahem zprávy zpravodajské služby obsahující několik bodů jednání žalobce s určitými osobami za určitých okolností, způsobem a formou, které ob stojí jako informační podklady řízení ve spojení s tím, co žalobce sám uvedl v dotazníku fyzické osoby a při pohovoru dne 17.10.2008. Soud shledal, že informace obsažené ve zprávě zpravodajské služby ob stojí jako zjištění, které souvisí s osobními a pracovními poměry žalobce tvrzenými v jeho vlastním vyjádření a tím působí věrohodně. Nadto jsou takového charakteru, že mohou svědčit o bezpečnostním riziku při styku žalobce s utajovanými skutečnostmi, neboť chování popsané v utajovaných informacích nesvědčí o spolehlivém přístupu žalobce k utajení informací, se kterými na základě vydaného osvědčení může nakládat. Žalovaný pak existenci bezpečnostního rizika odůvodnil, když takové chování v souladu s povahou, která vyplývá ze zprávy zpravodajské služby, vyhodnotil jako závažnou nebo opakovanou proti zájmům České republiky. V podstatě v odůvodnění výslovně naznačil, jaké chování shledal, když uvedl, že za takovou závažnou nebo opakovanou činnost lze považovat využívání nebo slíbení využití svých možností, znalostí a vlivu vyplývajících z postavení ve společnosti či v zaměstnání k cílům, jež jsou svou povahou v rozporu s demokratickými hodnotami a mohou být v rozporu s právním řádem, přičemž tam řadí i chování, kterého se fyzická osoba dopouští ve prospěch třetích osob, které toho mohou využít proti této fyzické osobě. Soud proto z hlediska skutkového shledal relevanci takových informací pro rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení. Z hlediska procesního je podstatné to, že zpráva zpravodajské služby je doprovázena zvláštním přípisem - stanoviskem zpravodajské služby (seznámením NBÚ) s tím, že obsah zprávy tvoří informace, ohledně nichž nelze zprostit mlčenlivosti, neboť by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Vzhledem k tomu, že tento přípis se vztahuje k obsahu zprávy zpravodajské služby, v níž jsou uvedena konkrétní jména a styky žalobce a další okolnosti zjištění, pak nelze takové stanovisko považovat za bezdůvodné, nerelevantní a svévolné. Nadto takové stanovisko je oprávněním zpravodajské služby, a proto NBÚ nepochybil, pokud z tohoto přípisu rovněž vycházel a soud je považuje za průkaz o naplnění podmínky ustanovení § 133 odst. 2 ve správním řízení a důvod pro omezení práv žalobce v postupu správních orgánů při odůvodnění rozhodnutí, jakož i při provádění dokazování

v řízení před soudem dle § 133 odst. 2 citovaného zákona, tudíž konkrétně i jako důvod pro to, že soud k návrhu žalobce neprovedl dokazování zprávou zpravodajské služby.

Na základě výše uvedených skutečností soud neshledal důvodnou žalobní námitku, že by napadená rozhodnutí vycházela z nesprávně zjištěného skutkového stavu věci. Správní orgány své správní uvážení o existenci bezpečnostního rizika, tedy pouhé pochybnosti o bezpečnostní spolehlivosti žalobce založily na reálném a relevantním podkladu -zprávě zpravodajské služby, jejíž obsah souvisí s poměry zjištěnými od samotného žalobce v jeho žádosti i v bezpečnostním dotazníku, přičemž nebylo oprávněním správních orgánů, aby přehodnotily závěr zpravodajské služby o možnosti ohrožení nebo vážného narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie. Nejde také o případ, kdy by orgány NBÚ vycházely z pouhého tvrzení zpravodajské služby o ohrožení nebo vážném narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie zveřejněním utajovaných informací bez doprovodného a konkrétního materiálu, neboť tento podklad byl ke sdělení zpravodajské služby přiložen. Je třeba poukázat na to, že Nejvyšší správní soud již ve svém rozhodnutí pod č.j. 9As 68/2008-101 judikoval, že negativní rozhodnutí ve věci přístupu k utajovaným skutečnostem je výsledkem *posouzení a vyhodnocení podkladů* ve vztahu k eventuelní možnosti existence bezpečnostního rizika. Úkolem NBÚ není poskytnuté poklady od jednotlivých subjektů přezkoumávat, neboť otázka podkladů, z nichž NBÚ vychází (v daném případě zpravodajské služby) nemůže být ani předmětem řízení před správními soudy. Příslušný správní soud může toliko přezkoumávat, zda argumentace NBÚ vychází z podkladů, které jsou obsahem správního spisu a zda závěry z toho vyvozené nejsou v rozporu se zákonem. Nemůže však přezkoumávat, zda jsou zmíněné dokumenty, o které se rozhodnutí opírá a v nich obsažené informace pravé a pravdivé a Městský soud v Praze je ve vztahu k souzené věci i toho názoru, že také nemá podmínky pro to, aby přezkoumal stanovisko zpravodajské služby o ohrožení či vážném narušení činnosti zpravodajských služeb. Takový závěr je vědomostí zpravodajské služby a přísluší pouze zpravodajské službě.

V dané věci soud přezkoumal, že správní spis obsahuje průkazný materiál jak o jednání , v němž je spatřováno bezpečnostní riziko, tak o splnění podmínky, že by zveřejněním těchto utajovaných informací mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie, a proto neshledat důvodnými žalobní námitky, nejen ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu, ale ani námitku týkající se porušení práva rovnosti přístupu k utajované informaci. Jak bylo vyloženo výše, neshledal neústavním a nezákonným omezení práva žalobce vyjádřit se ke konkrétním skutečnostem obsaženým v utajované informaci a potažmo ve sledu těchto hodnocení proto nepřisvědčil ani námitce, že by žalovaný vůči žalobci postupovat šikanózním výkonem práva.

Ze všech shora uvedených důvodů Městský soud v Praze podanou žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s jako nedůvodnou zamítl.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. března 2012

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.